

Dve mali banderi, vsako po dve sliki: 2 angela molita monštrance in angelska glorijska okoli imena Jezusa in Marije. Podpis M. Koželj pinxit 1867. Ima deloma že svoje karakteristične poznejše barve, zveza s Künlem.

Božji grob Koželjevo delo.

Nova bandera Jebačin. Na koru na steni napis: V Čast bogu In DeVICI bogorODICI okrasIL LadIe teKŹ hiše božJe s.OgrIn /1920/.

v zvoniku 4 zvenovi. Trije večji jekleni, s srebrno ornamentiko. letnica MCMXVIII, KŹ KIG. - Mali zvon bronast, moderna gotska ornamentika. Reljefi sv. Frančišek, Jožef in Kristus na križu z Marije in Janezem. No. 1631. Opus Antonii Samassa Labaci 1863. -

V zvonik. zelo črviv kip sv. Ane, lesen, ki je bil nekdanj na severnem stran eltarju v cerkvi, pozneje v kapeli na klanecu blizu šole. Spodnji del skoraj uničen. Karakteristično delo srede 17. stol.

Cerkev je imela raven lesen strop z zlatimi cevkami in slikarijo /enak pri sv. Vidu/. V ladji so bili na vsaki strani 4 kameniti okrogli stebri, v kapitulu pa bogata rezbarija rož,

V prezbiteriju je dobil Koželj pri slikanju na severni steni ostanke slikarije - menda same ornamentike. V ladji je odkril Ogrin /ima baje risbe/ freske na severni steni v zadnjem polju pod kerom. Videla so se kamelina glava, bel kenj z jezdecem in ena zelo lepa glava moža, ki se je držal naprej. Kor

ZGORNJI Tuhinj - ž.c.

Na sev. steni pod korom je odkrit ca $1m^2$ freske? Vidiijo se noge belega konja med nimi spodaj pa rudeče oblečen brezbrad možak z rudečo kapo brez krajcev, ki se giblje v koraku porti desni in z obema rokama drži nekaj, kar je usmerjal na samo v obrisu razloženo žival, ki je lahko pes. Na ozadju med konjskimi nogami stilizirane patronirane cvetlice. Spodaj zaključuje poslikano polje pas stiliziranih oblakov belih na temnosivem in rudečem ozadju in del Pohoda treh kraljev.

Slikarski omet debel 3-4 cm je nanešen na naključvan prvotni omet, ki ne kaže sledov poslikave.

Solidno fresko delo srede 15.stol.

Portal v juž.steni je zelo bogato razčlenjen in verjetno še iz 14.stol.

Stele, XXIVA, 16.7.1968, 71

Cerkev je bila predelana, najpreje obok nad vel.oltarjem, nato so prizidali zakristijo in l.1856 naredili nov vel.oltar. Podobarska dela je naredil M.Tome. L.1859 sta bila narejena dva nova str. oltarja in l.1862 še dva nova. Oltarne ^{podobe} slike ~~so bile renovljene, ostale pa je naredil Götzel iz Kranja. Ni pravilno foto iz Kranja in vse druge Podobe.~~ Postavljen je bil še nov križev pot, prenovljena je bila prižnica in krstni kamen

Zg.Danica, 1.1862, str. 161.

Domači mizar Hrovat je naredil čedne cerkvene klopi.

Zg.Danica, 1.1875, str. 288.

Leta 1736. so prenovili cerkev v "gornjem Tuhinju, povečali okna in napravili novo okno na vzhodni strani zakristije. Leta 1737. so žgali apno za to cerkev. (po kroniki župnika Paglovca).

V.Steska: Frančišek Mihael Paglovec, IMK XIV., 1904., str.56. do 63.

Podoba Marijinega vnebovzetja v velikem oltarju je napravil Franc Zajec, starejši.

Malavašič: Umetniki slovenski, Franc Zajec, podobar v Ljubljani. - NOVICE 29. sept. 1858, L. XVI, list 39, str. 310.

Zgornji TUHINJ - ž.c. B.D.17.

Dva gotska felijefa, ki, predstavljata sv. Tri kralje in darovanje v tempelju. Nastala sta okr. 1510. Od tu izvira tudi gotski kip žalostne M.B. iz l. 1400, ki je sedaj v Narodni galeriji v Ljubljani.

J.Veider, Pod Grintavci, I., št.11, 16.5.1940.

"Marije v naši umetnosti", str.2.

Lesen strop v cerkvi je bil kupljen in prinešen iz Mekinj, kjer je krasil ž.c. predno so jo obokali.

J. Veider. Pod Grintavci, II, št.1., 1.1.1941,

"Mekinje" str.3.

Reljef " Sv. Trije kralji" iz zač.16. stol.

Il.Slov.1926, št.293, št.52.

Glej pod Šmartno v Tuhinju - arhiv, list.1 -8.

Stele, XXVIII, 21.10.1924, str.35-48.

Listina v kamniškem farnem arhivu: Matricula Vicariatus B.M.V.in Tuhain.

Glej pod Kamnik-farni arhiv, list 5,6.listina št.12.

Stele, XIII, 3-9-1922, str.1-35.

Kamniški farni arhiv, listina št.13: De vicariatus B.M.V. in superiori Tuhain in Majo 1703.Eccl.Vicarialis B.M.V. in coelos assumptae habet: 5 altaria(B.M.V. epist. S. Floriani Mart..... putat...esse fundata hoc eccla a Comitibus de Cylli.

Stele, XIII, 3-9-1922, str.18.

pa bržkone ponarejen.

Valvasor /8-814/ navaja oltarje: Marijinega vnebovzetja, sv. Ane, sv. Štefana /ga ni/, sv. Florjana in sv. Jurija. Matrikula iz 1736 pravi, da je tam, kjer je oltar sv. Jurija, bil takrat oltar sv. Jeneza Nep.

Križev pet slikala Henrika Langus do 1895 je bil v frančišk. cerkvi v Ljubljani. Tlak vležen 1868 po tvrdki Lovrenc Vednik iz Pedutika. Klopí ~~1875~~ 1875 Jenez Hrovat. Zakristija na sedanjem mestu od l. 1738.

L. 1862 ali 63 dvignjen zvonik, poprej je imel šilasto streho.

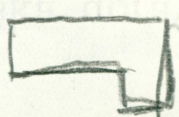
Zvenovi: Veliki 138 cm /1.0 /vis/: V slavo bozja in v čast Marije prečište Device sim vlit iz milih darov Zgornji Tuhinske fare in Jurja Toman iz češnjic 1863. Reljefi: križ, sv. Ana, Vnebovzetje.

Srednji napis: No. 1597 Opus Antonii Samassa 1863. Sveti križ, sv. Florjan, sv. Jurij.

Mali: No. 1598 Opus etc. sv. križ, sv. Jožef, sv. Franč. sraf.

Stele, Ž XXVII, 28. 10, 24.

Bežji greb 1905 nov. Nova streha na zvoniku 1907. Tabernakelj in menza 1910.

Župnišče zidano na živi skali. Popravljen temeljite takrat kot cerkev. Baje levski dvorec. Stele, ibid.

meon in drži v rokah v plenice zavito Dete. Za Detetom sv. Jožef. Na levi ob Simeonu Marija, ki sklepa roke v molitvi. Za njo dve ženi - ena ima brado zavito v bele rute in drži v rokah dve grlici. Te glavne pokrivalo in ene njene tovarišice je sočasno. Gube Marijinega in Simeonovega plašča dekorativno kaligrafirane, rob pod leve roke obeh μ dela značilno uho, tako uho tudi pri Simeonu ob levi nogi spodaj. Moderne, precej neokusno polihromirane,

V arhivu rokopis Kronika fare Zgeraji Tuhinj. Spisal Janez Zabukovec, župnik do 1903, nadaljeval Janez Štrukelj, župnik. Spisal je je Zabukovec l. 1898.

Rejstna knjiga se začne 30. sept. 1678. Mrtvaška knjiga se začne 1712, poročne 1712.

str. 57: Farna cerkev M.B. Zgeraji tuhinj, Valvasor L. 8./814. Celjski grofje zidali. Sedanja oblika od ca. 50 let. Stara zakristija pri velikih vratih. L. 1835 se začne akcija za poprave cerkve. Delo je prevzel 1846 Matevž Medved iz Cerkelj, 1849 nadaljeval Gregor Kuhar iz Cerkelj. 1856 dele kolavdirane, istočasno popravljene župnišče. Cerkev je dolga 19 m 23, do slaveleka vsa pa 31,24 m. Široka v ladji 10,90 m, v prezbiteriju 6,86 m. Orgle Peter Rumpelj iz Kamnika 1834.

V omari ob slaveleku kip karmelske Matere božje ca. 1862.

Obok v prezb. dvignjen l. 1855. Kip umirajoče M. b. v vel. altarju iz 1743,

Arcis novae Commes a Petaz L.B.Schwarzeneg itd. prošt ljubljanske stolnice in nadškofijski goriški arhidiacon za Gorenjsko, potrjuje relikvije roke sv. Vida 2. okt. 1753 v Ljubljani.

Relikviarij 30 cm. Okrogla noga, namesto nodusa angelska glavica z dvignjenimi rokami, ki na glavi nosi glorijske žarke, z ostanki las Marije Device. Ornamentika venec vinske trte in žita in angelska glavica. V nogi listina: Johannes Berengo Kanonik sv. Marka v Benetkah potrjuje resničnost relikvije v Benetkah 9. jul. 1877.

Še ena menštranca iz l. 1830. Johann Hribar G.T.

V župnišču na stopnicah visita sliki Srce Jez. in Marijino - Künlovo delo.

V veži zgoraj v lepih ~~ve~~ okvirjih dva reljefa, ostanek nekdanjega krilnega oltarja: 1./ 71x81 cm. Les. Peklenitev sv. Treh kraljev. Ozadje na levi hrib na desni lesena štalica. Spredaj na desni sedi Marija, pred njo na levi stari kralj, ki nudi darilo. Nag Jezus stopa na skrinjico z darili in ga objemlje. Sredi med njima stoji srednji kralj, na levi pa črni. V ozadju trije ljudje, spremstvo. Za Marijo Jožef. Gube zelo ostre, dekorativne, odgovarjajoče slikarskemu slogu začetka 16. stol. 2./ Reljef enake velikosti, ozadje na desni oltar s triptihonom, ki ~~ima~~ eno krilo manjka. Netri škof, ~~1616~~ v zelo razgibani pozi in obleki. Na levi ~~xxx~~ obzidje s cinami. Pred oltarjem stoji Si-

stinus. Na pokrovu vgravirani obeski s sadjem. Vrh ima oblike križa z dobrim Križanim.

Kelih 22,5 cm. šestdelna noga, na spodnjem robu napis 1519, drugi rob posne ma okleščene palice. Polja, v katerih se noga zožuje k nedusu, se pokrita z bogatim krogevičjem. Nedus in kupa poznejša.

Kelih 25 cm. šestdelna noga z vzbekle listne ornamentiko. Na nogi IV 1737. Spodaj na nogi napis: Illme Herula Anna Magdalena L.B:Ab. Apfalter Ex Ober Mötnik Dat Parochiali ecclesiae B:M:V:In Tuchein A^o 1737.

Nedus z baročnim listovjem, v reliefu pokrita vaza. Kupa okrašena z predrt listnate ornamentike in evali s simboli Krist. trpljenja. Ornamentika posrebrna, druge pozlačene.

Kelih 24,5 cm. Srebrna ornamentika na zlatem dnu. Noga šestdelna, pokrita z baročne listne ornamentike, vmes 4 pasovi z erodji trpljenja Gospodovega, Nedus identičen z onim zgoraj./št.4/. Kupa ima predrto ornamentike, mreževje in listovje in motiv buče ali granate. Na nogi na robu napis: IV 1737. V nogi spodaj napis Max Heric & Scarlich et Clar: Teres nat. L:B:ab Apfalterr conjux DD.in Obermötnik offerunt B.M.V.in Tuchein.

Relikviarij 29 cm. S. Viti M. Noga štiridelna z baročne ornamentike in angelskimi glavicami, nedu z edebelinami. Źarki ter posrebrna in pozlačena rokekeš ornamentika. V nogi listina: Carolus Sigism.S.R.I.Sancti Servuli et

Zunanjščina. Fasada nerazčlenjena, beljena, veliko in majhno okroglo okno. Spredaj neokusna lepa iz srede 19. stol. Streha iz opeke. Stolp nerazčlenjen, severna in južna stranica daljši kot vzhodna in zahodna. Na daljših dvojnene line, na manjših same po ena. Streha z linami iz novejšee dobe. Zvenik ima pri tleh gotski zokel iz lahkega kama. Proti vzhodu pri tleh precejšnje okno s porezanimi robovi. Zgoraj ve lin z gotskimi kamni. Streha iz pločevine. Prezbi ima nižje strehe kot ladja. Več nagrobnih spomenikov je vzdanih v steno cerkve. V južni steni ladje sta identično vkomponirani spominski plošči p. Angeliku Hribarju z glasbeni i simboli ter p. Ladislavu in p. Florentinu Hrovatu z frančišk. znamenjem.

V južni steni stranski postel. Beseben na zapadu v zakristije.

Cerkvene posode:

Menštranca 60 cm, pozlačena kovina, štiridelna nega z romansko ornamentiko in kamni. Nodus in stojalo moderna ornamentika in kamni. Žarki. Spredaj okrog lunete emajl: Bog Oče, 2 keruba, spodaj pa Gašper P^urenta, Marija, oklepajoča zastopnike 4 Marijinih družb v narodnih nošah.

Ciberij ,44 cm. Pozlačena kovina. Okrogla prefilirana nega z gravirano ornamentiko. V ovalih ime Jezus, Marija v žarkih, Jaga je božje v žarkih in napis F.G P.1629. Nodus v obliki vaze. Na kupi, ki je gladke gravirane ornamentika, je Marijino oznanjenje, obesek sadja in graviran škef z napisom S. Avgu-

semper assiduo /1862/.

Južna stena: prvi oltar od zadaj: kipa sv. Janeza Nep. in sv. Antona, slika sv. Joahima in Florjana. Napis spodaj: Sancti IasCIM ac FlerianVs sint Insignes Defensores nostri /1862/. Slika oba svetnika v oblakih klečeča, ob njih angeli. Sv. Joahim ima pred seboj na knjigi dve grlici. Tipi, kolorit itd. močno Metzingerjeve. Spodaj pogled na vas, kjer gori hiša. Angel stresa golide vode nanj. Angelski tipi pa niso Metzingerjevi. Vsekakor Metz. bližina.

Drugi oltar: kipi sv. Neže in sv. Lucije. Slika sv. Jurija nad ubitim zmajem, zadaj klečeča devica. Podpis na levi spodaj Paul Künl 1859.

Pod zvonikom zavržen kip žal. M. b. lesen, 76 cm visok. Marija sedi en face na trenu brez naslonjala. Tren ima ob straneh ploske ornamentike, posnemajoče okna s krogevičjem. V naročju ji leži Jezus z velikim lendentučkom, nogi paralelni. sloneči prvotno na kesu plašča. ki je sedaj odbit. Roke Jezusove zložene v naročju, stegnjeni prsti. Ena Marijina roka ga drži pod glavo, druga mu leži v naročju. Marija ima glavo nagnjeno na desno, čelo nagubano v bolesi, okrog glave pokrivalo z nabranim robom. Pokrivalo je bilo belo. Suknja Marije vsaj deloma pozlačena, vidi se tudi plave barva. Obleka je ob straneh in ob nogah dekorativno nagubana, zelo mehko. Polihromacija na platneni podlagi. Marijine telo močno zvito v s črti.

Na svodu zakristije slika Marije z Detetom, ki se prikaže mašujočemu duhovniku.

Na severni steni misijonski križ ,nov.V prezb.dva zelo lepa steklena lestenca.Križev pot po Führichu,delo Langusove nečakinja? Prižnica lepe rokeke dele srede 18.stol.s kipom Mojzese na vrhu.Reljefi 4 evangelistov /po 2 skupaj/ in Dobri pastir.Na stropu sv.Duh.Rokeko orna mentika.

Klepi domačega rezbarja 1875.Kropilni kamen na stebrih.Orgelna omra dobre dele začetka 19.stol /1834/,rokeko in klasicist.ornamentika.Spredaj okorne slike Davidain sv.Cecilije.

Krstni kamen ima lepe lesene omare s Sv.Duhom zgoraj in rokeko ornamentike.Kamentt.Školjka baročna,nega kamenita getska.

Ob slaveleku na sev.strani v stekleni omari oblečena Marija iz srede 19.stol.

vsi iz srede ali 2.pol.19.stol.,kipi iz 18.stol.

4 stranski oltarji. Na sev.strani: prvi ob slaveleku sv.Barbara in sv.Apelonija,slika Ana uči Marije čitati.Podpis na levi spodaj P.Künl 1859. Sedenje slike na oltarjih,menza brez vrednosti.

Drugi oltar: 2 angela iz srede 18.stol.,bržkone od starega tabernaklja.

Slika /pl.o./ smrt sv.Jožefa.Leži na postelji,na levi Jezus in Marija, na levi kleči angel - znana Metzingerjeva kompozicija,grobe dele srede ali 2.pol.18.stol.✕/

Nad južnim stranskim vhodom majhna kopija Smrti sv.Franč.Xav.po sliki pri Sv.Frančišku.

Pod sv.Jožefom Krenogram: FIDELIS CVSTES CHRISTI nobIS egentIS preCe

školjke /tolčeno delo/ in bakrene posode za vodo nad nje. Isto tako iz tolče ne ornamentike. V stekleni omarici s krono na vrhu je kipec Brezmadežne, stoječ na obli, oviti s kačo, na polmescu v plavem plašču in srebrni suknji. Okrog glave zvezde, roke razprostrte. Dober kip srede 18. stol.

Oprava : v prezb. nova, kamenita obhaj. miza.

Vel. oltra lesen, delo srede 19. stol. s klasicist. spomini. Kipi sv. Petre in Pavla, 4 evangelistov, sv. Štefana in sv. Lovrenca. V glavni delbini spodaj oblečena Marija na mrtvaškem odru, obdana od žaluječih apostolov, zgoraj M. med oblaki, ki jo nosijo angeliv nebe. Menza marmornata, enako taberna. elj in 2 bele angela. Slika Smrt in Vnebovzetje Marije. Spodaj Marija bjekevana od apostolov, zgoraj na oblekih nešena v nebe. Za Künla dobra. Napis leve spodaj: P. Künl 1856.

V južni steni ~~znameniti~~ ob vhodu v zakristijo vdolbinica za sv. olje z lepimi kovanimi vratci z motivom štirilista na levi polevici, na desni pa štirilistne rosete. Spodaj in vrhu motiv poznega tske dvojne valovite trte. Iz poune gotike.

V severni steni vzidan kamen 70x77 cm. Okvir iz police in gsimsa, oh straneh po en stebrič. Vmes ven stoječ ščit, na njem pa reliefen dvoglavi orol, ki ima na vsaki glavi posebno krono. Zgoraj napis: IESUS N. N. RUMAR 1534. Nekdaj bil vzidan v korni balustradi spredaj.

je imel kamenite balustrade, katere stebriči so nekateri ohranjeni pod zvonikom.

Pravekotna ladja je malo širša od prezbiterija, prezb. ima 5/8 zaključek. Tlak iz sivih in belih kvadratnih kamnov. V prezb. iz sivih, rdečih in belih rombov. Ladja obokana, na notranjih opornikih v obliki kombiniranih pilastrov z gelšastimi kapiteli. Svod vzbočene tane med pasovi od pilastra do pilastra. Prve polje zadaš zavzema kor, sloneč na dveh kamenitih stebrih. Ladja je slikana /S. Ogrin/. Pilastri in pasovi z ornamentiko. Nad okni v ovalih slike iz starega testameta /8/, ostale belo sivkaste. Prez. slikal M. Koželj. /1906/ Svod na pilastrih, benja s sesvednicami. Na svodu Kronanje Marije. Na severni steni oznanenje, na južni Rojstve Marije. Okna v ladji polkrožna, v sev. steni 3, v južni 4. V prezb. v vsaki steni eno velike polkrožne zaključeno, za oltarje eno. Za oltarjem se vidi v oglih trikotnega zaključka dve konzoli, geometrične oblike, ostanek nekdanjega gotskega svoda.

Za oltarjem višji votivna tabla na les. Spodaj postelja z ležečo ženo in 3 otroci, okoli, zgoraj prikazen M. b. Napis na desni: Josefa Blekseh is fare St. Frazhiska sadobi v neni nevarni bolezni ino obdana is 4mi malmi otrozhisk na oblube k Mariji devizi te lube sdrauje v leto 1850.

Na severu ob prezb. zvonik z vhodom iz prezbiterija, na jugu zakristija z dvema lepima baročnima osaroma l. pol. 18. stol. ~~škrljka~~ Umivalnik iz bakrene

Zgornji Tuhinjš, znamenje

1

Znamenje pod vasjo. Lesen kip stoječe Matere božje z Detetom, s krono in žezlom, ca. sreda 19. stol.

Stele, XVII, 28.10.24.

V znamenju, ki stoji na poti v Tuhinj se nahaja kip žal. M.B., in ki ji prvotno stal v kapeli cerkve v Špitaliču.

J. Veider, Pod Grintavci, II, št. 4., 14.2.1941.

"Špitalič", str. 2.